10/10/2019

Η επίσημη ενημέρωση της Ιεραρχίας – Ημέρα τρίτη

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Συνήλθε σήμερα, Πέμπτη 10 Οκτωβρίου 2019, στην τρίτη Τακτική Συνεδρία της η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου, στην Αίθουσα Συνεδριών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας.

Μετά την προσευχή, ανεγνώσθη ο Κατάλογος των συμμετεχόντων Ιεραρχών και διαπιστώθηκε απαρτία. Κατόπιν επικυρώθηκαν τα Πρακτικά της χθεσινής Συνεδρίας.

Ακολούθως, σύμφωνα με την Ημερησία Διάταξη, ανέγνωσε την Εισήγησή του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ. Μάξιμος, με θέμα: «Οι συνέπειες της ψηφιακής τεχνολογίας και ευρύτερα του τεχνικού πνεύματος στον ρόλο και στην

αποστολή της Εκκλησίας».

Στην Εισήγησή του ο Σεβασμιώτατος ανέφερε ότι σήμερα η τεχνολογία διεισδύει σε κάθε πτυχή της ζωής μας, γίνεται μία πραγματικότητα και όλο και πιο αδήριτη αναγκαιότητα, μία απαίτηση των καιρών, η οποία επιβάλλεται και μας προσπερνά με ταχύτητα. Όμως για εμάς τους Ορθοδόξους Έλληνες, ούτε στην ιστορία, ούτε στην θεολογία μας η τεχνολογία και η χρήση της είναι άγνωστες έννοιες και ήδη, κάποιες από τις τεχνολογικές κατακτήσεις και καινοτομίες της εποχής μας, τις χρησιμοποιούμε στον εκκλησιαστικό χώρο, στην πνευματική μας διακονία στον κόσμο και στις διοικητικές δομές. Κατά συνέπεια, «είναι δική μας υπόθεση να πείσουμε ότι η Ορθοδοξία δεν είναι μεσαίωνας και φοβική συντήρηση, αλλά ο τρόπος για πραγματική πρόοδο, πραγματική εξέλιξη, πραγματική και παραγωγική ευημερία, πραγματικό επίπεδο ζωής και πολιτισμού. Γι'αυτό δεν είναι το ζητούμενο και το ερώτημα το αν θέλουμε την τεχνολογία, αλλά ποιόν άνθρωπο θέλουμε, τι άνθρωπο θέλουμε, ώστε να κάνει τις σωστές επιλογές, ενθέως, κατά το θέλημα του Θεού, να αναπτύξει τις σωστές επιλογές και χρήσεις της τεχνολογίας, των τεχνολογικών επιτευγμάτων».

Η Εκκλησία ασφαλώς και πρέπει, συνέχισε ο Σεβασμιώτατος, να προσλάβει και να μεταμορφώσει το νέο της τεχνολογικής επανάστασης, αφού η τεχνολογία μπορεί να βοηθήσει, αλλά υπό όρους. Θα ήταν δηλαδή λάθος να αναζητήσουμε με την χρήση της τεχνολογίας έναν ακόμη χώρο άντλησης πληροφορίας σε βάρος της βιωματικής σχέσης με το θείο, το μυστήριο, την αγιοπνευματική μέθεξη του Θεού από τον άνθρωπο. Ούτε να αναζητήσουμε έναν ακόμη χώρο, ώστε να δημιουργήσουμε νέους παρατηρητές, ακροατές, θεατές, αλλά να αξιοποιήσουμε, όπου αυτό είναι δυνατόν, μίαν ακόμη δυνατότητα πρόσκλησης σε επικοινωνία και κοινωνία ανθρώπων με τον Θεό και μεταξύ τους.
Το μέτρο χρήσης κάθε μέσου, και τεχνολογικού μέσου, για την επίτευξη των πνευματικών στόχων της Εκκλησίας προς σωτηρία του ανθρώπου και του σύμπαντος κόσμου, είναι η συνέργεια Θεού και ανθρώπου μέσα στην διαδικασία χρήσεως των παλαιών ή των νέων τεχνολογικών μέσων. Αν αυτό γίνεται, τότε πρέπει να αποβάλουμε κάθε φόβο και δισταγμό, να υποδείξουμε και να κάνουμε πράξη την σωστή χρήση των σύγχρονων τεχνολογικών μέσων, πάντοτε με σύνεση και με σκοπό την συνέχιση της προόδου του έργου του ευαγγελισμού και της σωτηρίας των ανθρώπων και του σύμπαντος κόσμου.

Μετά την παράθεση ενός ενδεικτικού αριθμού από δυνατότητες που παρέχονται στην Εκκλησία μέσα από την σύγχρονη τεχνολογία και τις εφαρμογές που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες, ο Σεβασμιώτατος ανέπτυξε και τα ζητήματα που προκύπτουν από την χρήση της τεχνολογίας, τονίζοντας ιδιαίτερα ότι, όσο και

αν αυτή χρειάζεται και είναι απαραίτητη, αυτό δεν πρέπει να γίνεται εις βάρος της ανθρώπινης κοινωνίας και επικοινωνίας, αλλά με τρόπο που να βοηθά την επικοινωνία των ανθρώπων.
Κλείνοντας την Εισήγησή του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιωαννίνων κ. Μάξιμος σημείωσε αυτολεξεί: «Αν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε προς όφελος την σύγχρονη τεχνολογία, πρέπει να έχουμε παιδεία και να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις οι νέοι και οι νέες μας να λαμβάνουν τα μηνύματα ζωής του Ευαγγελίου χωρίς παρεμβολές και παράσιτα από την πηγή της ζωής, το Σώμα του Χριστού, που είναι η Εκκλησία μας. Τότε και η χρήση της τεχνολογίας στο εκκλησιαστικό έργο θα είναι αυτονόητη και θα γίνεται με τον σωστό τρόπο, το σωστό μέτρο, από τους σωστούς ανθρώπους».

Επακολούθησε ευρύτατος διάλογος επί της Εισηγήσεως, κατά τον οποίο έλαβαν τον λόγο πολλοί Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς και επισήμαναν την διάκριση που πρέπει να υπάρχει μεταξύ της χρήσεως και της καταχρήσεως της σύγχρονης Τεχνολογίας, την οποία διάκριση ιδιαιτέρως ετόνισε και ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος.
Μετά το διάλειμμα ανέγνωσε την Εισήγησή του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος, με θέμα: «Οι προκλήσεις της τεχνητής νοημοσύνης».
Η Τεχνητή Νοημοσύνη περιλαμβάνει τις τεχνολογίες ανθρώπινης ενίσχυσης, την ενίσχυση της γνωστικής και διανοητικής λειτουργίας και τις ρομποτικές κατασκευές, που μιμούνται την ανθρώπινη ευφυία και την ξεπερνούν κατά πολύ. «Η Τεχνητή Νοημοσύνη», σημείωσε ο Σεβασμιώτατος, «αποτελεί ασύλληπτου διαμετρήματος τεχνολογικό επίτευγμα των τελευταίων ετών, το φάσμα των εφαρμογών της είναι τεράστιο, οι ρυθμοί εξέλιξης ταχύτατοι, οι συνέπειες απρόβλεπτες, η απειλή της ανθρώπινης ταυτότητος όπως την γνωρίζουμε πρωτοφανής, η διαμορφωτική της δύναμη για το μέλλον των κοινωνιών, του ανθρώπου, της ζωής και του κόσμου απροσμέτρητη, ο προβληματισμός παγκόσμιος, ενώ και οι ειδικοί επιστήμονες εμφανίζονται ανεπαρκείς σε προεκτιμήσεις».
Στην συνέχεια, αφού αναφέρθηκε αναλυτικά στις Τεχνολογίες ανθρώπινης ενίσχυσης, στην Τεχνητή Νοημοσύνη και την Ηθική της και στην Μηχανική Μάθηση, ο Σεβασμιώτατος κ. Νικόλαος σημείωσε συμπερασματικά, ότι η σύγχρονη επιστήμη δίνει στον άνθρωπο την αίσθηση της παγ-γνωσίας, η δε τεχνολογία την αίσθηση της παντο-δυναμίας, γι’αυτό και το πρόβλημα εδράζεται στην αντίληψη ότι γνωρίζουμε και μπορούμε τα πάντα. Επειδή οι ίδιοι νοιώθουμε παντογνώστες και παντοδύναμοι, δεν έχουμε ανάγκη από πάνσοφο και παντοδύναμο Θεό, δεν τον θέλουμε, και επιδιώκουμε να αποδείξουμε ότι είμαστε ανώτεροι από Εκείνον ή ότι εμείς έχουμε θεϊκές δυνατότητες που δεν πηγάζουν από Αυτόν. «Αυτό κρύβουν οι

διορθωτικές γενετικές παρεμβάσεις, οι τεχνικές αλλαγής του φύλου, η ενίσχυση του νευρικού κυττάρου και της γενετικής ταυτότητος και φυσικά η Τεχνητή Νοημοσύνη. Όλα αυτά», τόνισε ιδιαίτερα, «δεν είναι θεραπείες˙ είναι βελτιώσεις, διορθώσεις, τροποποιήσεις, μεταδημιουργικές τεχνικές. Στο βάθος του όλου εγχειρήματος κρύβεται μία αλαζονική αθεΐα ή μάλλον αντιθεΐα και αυτοθεοποίηση».

Η Εκκλησία όμως σε αυτή την προσπάθεια δημιουργίας του εικονικού ειδώλου μας, του μετανθρώπου, και σε απάντηση της σύγχρονης απαξιωτικής ανθρωπολογίας, έχει την δική της διαχρονική αντιπρόταση. Ο λόγος του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, «Μη μείνωμεν, αδελφοί, όπερ εσμέν, αλλ'όπερ ήμεν γενώμεθα», αντηχεί μέσα στην αλήθεια της ιστορίας ως προοπτική μας, η οποία είναι ο θεόπλαστος άνθρωπος του πρώτου κεφαλαίου της Γενέσεως, ο «κατ'εικόνα και καθ'ομοίωσιν» Θεού άνθρωπος, ο άνθρωπος που εικονίζει τον Θεό, που κινείται στην προοπτική της ομοιώσεώς Του και αξιώνεται ακόμη και της κατά χάριν κοινωνίας μαζί Του.

Κλείνοντας την Εισήγησή του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος υπογράμμισε: «Ως Εκκλησία δεν υπάρχει λόγος να φοβόμαστε όλην αυτήν την επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη, όσο προχωρημένη και αν είναι. Οφείλουμε όμως να φιλοτιμηθούμε να αποκτήσουμε ''φιλόσοφον νούν'', προκειμένου να κρίνουμε το αποτέλεσμα και να αξιοποίησουμε το επίτευγμα, και ''ζέον πνεύμα'', ώστε να δώσουμε στον σύγχρονο κόσμο τη μαρτυρία της αιώνιας αλήθειας μας. Ο κόσμος δεν διψά για Τεχνητή Ευφυΐα· έχει ανάγκη από την κατά Θεόν σοφία. Η πρώτη μπορεί να φέρει και την καταστροφή· η δεύτερη εγγυάται τη ζωή. Το κήρυγμα και η μαρτυρία της Εκκλησίας μας είναι επίκαιρα όσο ποτέ».

Επακολούθησε ευρύτατος διάλογος επί της Εισηγήσεως, κατά τον οποίον έλαβαν τον λόγο πολλοί Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς και διατυπώθηκαν απόψεις για την αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών μέσα από την θεολογία της Εκκλησίας, η οποία κρίνει, αποδέχεται και υλοποιεί όλα τα σύγχρονα επιστημονικά επιτεύγματα προς το συμφέρον των ανθρώπων.

Τέλος, αποφασίσθηκε οι προτάσεις των δύο Εισηγητών να μελετηθούν από τις αρμόδιες Συνοδικές Επιτροπές και τελικά από την Διαρκή Ιερά Σύνοδο και να ληφθούν συγκεκριμένες αποφάσεις.Η Ιερά Συνοδος της Ιεραρχίας θα συνεχίσει τις εργασίες Της αύριο, Παρασακευή 11 Οκτωβρίου ε.έ.

Φωτογραφία: Γιώργος Φερδής, Θεολόγος – Δημοσιογράφος